

З А К О Н

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЛАТНОМ ПРОМЕТУ

Члан 1.

У Закону о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003), речи: "Народна банка Југославије", у различитом падежу, замењују се речима: "Народна банка Србије", у одговарајућем падежу.

Члан 2.

У члану 1. став 2. мења се и гласи:

"Послови платног промета, у смислу овог закона, обављају се у динарима."

Члан 3.

У члану 2. тачка 1) мења се и гласи:

"1) клијент означава физичко или правно лице које има рачун код банке, укључујући и банку и друге субјекте који, у складу са законом, имају рачуне код Народне банке Србије;"

У тачки 4) речи: "СР Југославије" замењују се речима: "Републике Србије".

Тачка 5) брише се.

Тачка 8) мења се и гласи:

"8) обрачунски рачун означава рачун банке, као и рачуне других субјеката који се воде у Народној банци Србије, преко кога се врше плаћања и обрачунавају међубанкарска, односно међусобна плаћања;"

У тачки 10) одредбе под б) и г) бришу се.

У тачки 11) речи: "У трансферу одобрења иницијална банка је банка дужника, а у трансферу задужења – банка повериоца" бришу се.

Тачка 27) мења се и гласи:

"27) обрачун означава извршавање налога за плаћање и међубанкарских плаћања;"

Члан 4.

У глави "II. РАЧУНИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПЛАТНОГ ПРОМЕТА", у наслову испред члана 3. речи: "и рачуни у страној валути" бришу се.

Члан 5.

У члану 3. ст. 3. и 5. бришу се.

Досадашњи став 4. постаје став 3, а досадашњи ст. 6. и 7 – ст. 4. и 5.

У досадашњем ставу 6, који постаје став 4, после речи: "класификацију рачуна код банке" додају се зарез и речи: "у складу са овим законом и законом којим се уређује наплата јавних прихода".

Члан 6.

У члану 4. став 4. мења се и гласи:

"Трансфер задужења је трансакција плаћања коју иницира поверилац, на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које дужник даје својој банци и свом повериоцу. У трансферу задужења поверилац банци дужника даје инструкцију да наплати средства с рачуна дужника."

Члан 7.

У члану 6. став 4. мења се и гласи:

"У трансферу задужења налогодавац је поверилац, иницијална, односно одредишна банка је банка дужника, а прималац је дужник."

Став 7. брише се.

Члан 8.

Члан 7. мења се и гласи:

"Члан 7.

Прималац–дужник у трансферу задужења не може опозвати своје овлашћење дато налогодавцу–повериоцу.

Банка дужника одбиће налог за плаћање пошиљаоца само у случају смрти дужника или губитка његове пословне способности, у случају стечаја или ликвидације правног лица – дужника, односно у случају ограничења овлашћења физичког или правног лица, у складу са законом."

Члан 9.

Члан 8. мења се и гласи:

"Члан 8.

Налог за плаћање може да пошаље или прими банка или организациони део банке са седиштем у Републици Србији.

На налог за плаћање из става 1. овог члана примењују се одредбе овог и других закона."

Члан 10.

У члану 9. став 3. мења се и гласи:

"Пријемна банка неће извршити налог за плаћање који не садржи све прописане податке из става 2. овог члана и ако постоји неусклађеност података који онемогућавају извршење налога."

Став 5. мења се и гласи:

"Налози за плаћање испостављају се на јединственим инструментима платног промета, чији облик, садржину и начин коришћења прописује Народна банка Србије, а начин коришћења инструмената платног промета код уплата јавних прихода, као и податке који се уносе у те инструменте, Народна банка Србије прописује на предлог министарства надлежног за послове финансија."

Став 6. брише се.

У досадашњем ставу 7, који постаје став 6, после речи: "из става 5. овог члана", ставља се тачка, а речи до краја реченице бришу се.

Члан 11.

У члану 11. став 2. мења се и гласи:

"У трансферу задужења, банка дужника обавезна је да изврши налог за плаћање који је издао поверилац само ако јој се поднесе доспела хартија од вредности, меница или овлашћење које је дужник дао повериоцу и којим га је овластио да прими средства."

У ставу 3. речи: "из става 2. овог члана" замењују се речју: "повериоца".

У ставу 4. речи: "из става 2." замењују се речима: "из става 3.", а речи: "у складу са чланом 23. овог закона" бришу се.

Члан 12.

У члану 12. после речи: "прописаном редоследу" додају се речи: "из члана 47. овог закона".

Члан 13.

Члан 13. брише се.

Члан 14.

У члану 14. у ставу 3. тачка 3) брише се.

Члан 15.

Члан 15. мења се и гласи:

"Члан 15.

На обрачунским рачунима банака код Народне банке Србије, као и на рачунима других субјеката које, у складу са законом, води Народна банка Србије, обрачун налога за плаћања врши се у складу с прописом о обрачуну и клирингу и о функционисању обрачунских рачуна, који доноси Народна банка Србије.

Време извршења обрачуна у смислу става 1. овог члана јесте време када се заврши обрачун у Народној банци Србије."

Члан 16.

Члан 16. мења се и гласи:

"Члан 16.

Банка може ангажовати агента, односно процесора – трећу страну (у даљем тексту: агент) за обављање одређених послова платног промета.

Народна банка Србије утврђује послове из става 1. овог члана које агент може да обавља у име банке и прописује услове које агент мора да испуњава за обављање тих послова."

Члан 17.

Наслов испред члана 17. и члан 17. бришу се.

Члан 18.

Наслов испред члана 19. и члан 19. бришу се.

Члан 19.

У члану 21. став 3. брише се.

Члан 20.

Члан 22. мења се и гласи:

"Члан 22.

Ако прималац нема отворен рачун у одредишној банци или је рачун примаоца угашен или се у налогу за плаћање који је одредишна банка примила рачун примаоца не може идентификовати, одредишна банка је дужна да тако примљена средства врати банци пошиљаоца одмах, а најкасније наредног банкарског дана.

Банка пошиљаоца је дужна да средства из става 1. овог члана, пренесе на рачун пошиљаоца одмах, а најкасније наредног радног дана.”.

Члан 21.

Члан 23. мења се и гласи:

”Члан 23.

Трансфер задужења је извршен када одредишна банка задужи рачун примаоца–дужника, у складу са инструкцијама у налогу за плаћања који је примила.

Банка из става 1. овог члана може одбити налог за плаћање и обавезна је да о томе одмах обавести пошиљаоца – повериоца, али не касније од наредног банкарског дана.

Одредишна банка која одбије налог за плаћање одговара примаоцу – дужнику за погрешно одбијање налога за плаћање.

Погрешним одбијањем налога за плаћање сматра се одбијање и поред тога:

1) што је одредишна банка обавештена да је прималац–дужник дао овлашћење за трансфер задужења;

2) што је у одредишној банци извршена адекватна идентификација назива и броја рачуна примаоца–дужника;

3) што прималац–дужник има покриће на рачуну.”.

Члан 22.

У члану 26. став 2. мења се и гласи:

”У трансферу задужења сваки пошиљалац гарантује пријемној банци да је то његов налог за плаћање, да је издат на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења дужника и да је свако овлашћење веродостојно и аутентично.”.

Члан 23.

У члану 30. тачка 1) мења се и гласи:

”1) када износ плаћен примаоцу прелази износ из налога за плаћање налогодавца или када банка грешком налог за плаћање изврши више пута, банка примаоца, на основу доказа банке која је грешком извршила налог у износу већем од износа који је назначен у налогу који је она примила или је грешком налог за плаћање извршила више пута, дужна је да таква средства врати (као повраћај) налогодавцу из налога за плаћање;”.

У тачки 3) речи: "али има право на повраћај износа из тог налога од примаоца коме је тај износ грешком исплаћен" замењују се речима: "а банка код које је прималац коме је извршено плаћање, а који није назначен у налогу за плаћање налогодавца (погрешан прималац) – дужна је

да, на основу доказа банке која је начинила грешку, примљена средства врати (као повраћај) налогодавцу из налога за плаћање".

После става 1. додаје се став 2, који гласи:

"Прималац коме су дозначена средства у смислу става 1. тач. 1) и 3) овог члана (туђа средства на рачуну) не сме располагати тако добијеним средствима".

Члан 24.

У члану 32. додаје се нови став 1, који гласи:

"Клијенти који имају рачуне код банака у смислу овог закона платни промет обављају преносом средстава, уплатом и исплатом."

Ст. од 5. до 7. бришу се.

Досадашњи ст. од 1. до 7. постају ст. од 2. до 5.

У досадашњем ставу 4, који постаје став 5, после речи "изузето" додаје се реч "законом,".

Члан 25.

У члану 35. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

"Тајношћу рачуна из става 1. овог члана сматрају се подаци о стању и промету средстава на рачуну, као и други подаци за које је другим законом утврђено да су тајни."

У досадашњем ставу 2, који постаје став 3, после речи: "о стању" додају се речи: "и промету", а после речи: "по налогу суда" додају се запета и реч: "пореског".

Члан 26.

Члан 37. мења се и гласи:

"Члан 37.

За обављање послова платног промета у смислу овог закона, банка може наплаћивати од клијента накнаду – провизију за услуге, у складу са пословном политиком банке и уговором закљученим са клијентом."

Члан 27.

Назив главе "Х. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О ПЛАТНОМ ПРОМЕТУ У ДИНАРИМА", наслов испред члана 38. и члан 38. бришу се.

Члан 28.

У члану 39. у ставу 1. уводна реченица мења се и гласи:

"Народна банка Србије обавља следеће послове платног промета:".

У тачки 1) после речи: "овог закона" тачка и запета замењују се запетом и додају речи: "као и рачуне других субјеката у складу са законом којим је прописано да се ти рачуни воде код Народне банке Србије;".

Тачка 4) брише се.

Тачка 7) мења се и гласи:

"7) успоставља, одржава и администрира информатичку инфраструктуру за обављање платног промета Републике Србије;".

У тачки 13) речи: " и овог закона" бришу се.

У тачки 14) реч: "савезним" брише се.

Члан 29.

У члану 40. у тачки 8) речи: "у оквиру благајничког максимума" бришу се.

У тачки 9) речи: "по текућим рачунима физичких лица" бришу се.

У тачки 11) реч: "савезним" брише се.

Члан 30.

Чл. 41, 42. и 43. бришу се.

Члан 31.

У члану 45. после става 2. додаје се став 3, који гласи:

"Регистар рачуна из става 2. овог члана је јавна књига и подаци из тог регистра су јавни, осим података за које је другим законом утврђено да су тајни.".

Члан 32.

У члану 46. у ставу 3. речи: "а најдуже до 31. децембра 2003. године" бришу се.

Члан 33.

У члану 47. у ставу 1. у тачки 2) речи: "и наплате услуга платног промета" бришу се.

Тачка 3) мења се и гласи:

"3) налога поверилаца на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу – према времену пријема."

Члан 34.

Члан 48. мења се и гласи:

"Члан 48.

Принудну наплату врши орган, односно организација за принудну наплату основана посебним законом (у даљем тексту: организација за принудну наплату).

Организација за принудну наплату основе за принудну наплату из члана 47. став 1. тач. 1) и 2) овог закона прима од њихових издавалаца.

После пријема основа из става 2. овог члана, организација за принудну наплату одмах налаже банци која је означена као прва у том основу да изврши налог за принудну наплату са свих динарских рачуна дужника код те банке.

Ако на рачунима дужника код те банке нема средстава за извршење налога за принудну наплату или их нема довољно, организација за принудну наплату налаже свим банкама да блокирају све динарске и девизне рачуне тог дужника, да му не отварају нове рачуне и да јој одмах доставе податке о стању средстава на рачунима тог дужника.

После пријема обавештења од банака о стању средстава на дужниковим рачунима из става 4. овог члана, организација за принудну наплату налаже свим банкама код којих дужник има отворене динарске рачуне да се налог за принудну наплату изврши са тих рачуна, и то сразмерно стању средстава на тим рачунима, а ако на динарским рачунима нема средстава за извршење налога за принудну наплату или их нема довољно – извршење се налаже свим банкама код којих дужник има отворене девизне рачуне, и то сразмерно стању средстава на тим рачунима.

Под средствима за извршење налога за принудну наплату подразумевају се динарска средства која се као депозит по виђењу воде на динарским рачунима код банке, као и динарска противвредност девизних средстава код банке, осим средстава чије је извршење изузето законом, судском одлуком или одлуком другог надлежног органа – средства која се воде на посебном рачуну (донације и хуманитарна помоћ, животно осигурање, приходи од приватизације, средства за формирање робних резерви, средства самодоприноса, судски депозити и средства буџета за исплату премија, субвенција и регреса).

Ако дужник има орочена средства код банке, банка је дужна да, после истека уговора о орочавању средстава, и та средства користи за извршавање налога за принудну наплату – у ком случају не може продужавати уговор о орочавању тих средстава.

Средства на рачуну код банке блокирана на основу налога организације за принудну наплату не могу се користити за плаћања дужника

нити за принудну наплату по другом основу, осим за извршење обавезе дужника због које су блокирана.

О коначном извршењу налога за принудну наплату, организација за принудну наплату обавештава банке ради деблокаде средстава дужника на његовим рачунима код тих банака.

Основи и налози за принудну наплату евидентирају се и извршавају према времену пријема код организације за принудну наплату."

Члан 35.

Члан 49. мења се и гласи:

"Члан 49.

Налози из члана 47. став 1. тачка 3) овог закона извршавају се са рачуна дужника код банке наведене у тим налозима.

Ако на рачуну из става 1. овог члана нема средстава за извршење налога из тог става или их нема довољно, банка из тог става доспеле хартије од вредности, менице или овлашћења на основу којих су повериоци испоставили налоге, као и податке из тих налога одмах доставља организацији за принудну наплату, ради спровођења извршења с рачуна дужника код осталих банака на којима дужник има средства на рачуну на начин предвиђен у члану 48. ст. од 4. до 10. овог закона."

Члан 36.

После члана 49. додају се глава XIA и чл. 49а, 49б и 49в, који гласе:

"XIA. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49а

Одредбе овог закона које се односе на банке, осим одредаба чл. 16, 36, 39. и 40. тог закона, односе се и на друге субјекте чији се рачуни, у складу са законом воде код Народне банке Србије.

Члан 49б

Контролу обављања платног промета у смислу овог закона код правних лица и физичких лица која обављају делатност врши министарство надлежно за послове финансија.

Министар надлежан за послове финансија прописује начин вршења контроле из става 1. овог члана.

Члан 49в

Предузећа ПТТ саобраћаја обављају, у смислу овог закона, следеће послове платног промета:

- 1) примају уплате од физичких лица у корист рачуна који се воде код банке и врше исплате тим лицима;
- 2) примају уплате дневног пазара за рачун клијената банака;
- 3) примају и наплаћују чекове по текућим рачунима грађана.”.

Друге финансијске организације основане према закону којим се уређују банке и друге финансијске организације за обављање послова платног промета отварају рачун код банке.

Члан 37.

У члану 50. став 1. после тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

”1а) ако не поступи у складу са чланом 30. став 2. овог закона;”.

У тачки 6) речи у загради: "члан 48. став 5" замењују се речима: "члан 48. став 8".

После тачке 6) додаје се тачка 7), која гласи:

"7) ако не поступа у складу са прописом донетим на основу члана 49б став 2. овог закона.”.

Члан 38.

У члану 51. став 1. у тачки 1) речи у загради: "члан 7. став 3" замењују се речима: "члан 7. став 2".

После тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

”1а) ако не поступа у складу са чланом 9. ст. 3. и 6. овог закона;”.

После тачке 7) додаје се тачка 7а), која гласи:

"7а) ако закључи уговор са правним лицем које не испуњава услове, односно не обавља послове у складу са прописом донетим на основу члана 16. став 2. овог закона, односно ако, као агент, не обавља послове платног промета у складу са тим прописом;”.

Тачка 9) брише се.

После досадашње тачке 9) додаје се тачка 9а), која гласи:

"9а) ако не поступи у складу са чланом 22. ст.1. и 2. овог закона;”.

У тачки 10) речи: "свог" и "после дана пријема обавештења о одбијању" бришу се, а речи у загради: "члан 23. ст. 4. и 5" замењују се речима: "члан 23. став 2".

После тачке 11) додаје се тачка 11а), која гласи:

"11а) ако не поступа у складу са чланом 30. став 1. овог закона;".

Тач. 12) и 13) бришу се.

У тачки 16) после речи: " суда" додају се запета и реч: "пореског", а речи у загради: " став 2" замењују се речима: " став 3".

Тачка 18) мења се и гласи:

"18) ако не поступа у складу са чланом 48. ст. од 3. до 10. овог закона и прописима донетим на основу члана 57. став 3. тог закона;".

После тачке 18) додаје се тачка 19), која гласи:

"19) ако не поступа у складу са чланом 49. став 2. овог закона;".

Члан 39.

Члан 52. брише се.

Члан 40.

У члану 53. у ставу 1. речи: "од 2.000 до 20.000 динара" замењују се речима: "од 20.000 до 200.000 динара".

После тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

"1а) ако не поступи у складу са чланом 30. став 2. овог закона;".

После тачке 5) додаје се тачка 6), која гласи:

"6) ако не поступа у складу са прописом донетим на основу члана 49б став 2. овог закона.".

Члан 41.

У члану 54. у ставу 1. речи: "а најдуже до 31. децембра 2003. године" бришу се.

Тачка 1) брише се.

Члан 42.

У члану 57. у ставу 1. речи: "а најкасније до 31. децембра 2003. године" бришу се.

Члан 43.

Правна лица која су добила дозволу за обављање послова агента до дана почетка примене овог закона, настављају да обављају те послове у складу са уговором закљученим са банком, ако тај уговор није у супротности са прописом из члана 16. став 2. Закона о платном промету.

Поступци за издавање дозволе за обављање послова агента започети до дана почетка примене овог закона, а који до тог дана нису окончани, завршиће се по прописима који су важили до тог дана.

Члан 44.

Поступци принудне наплате започети до дана почетка примене овог закона, а који до тог дана нису окончани, завршиће се по прописима који су важили до тог дана.

Члан 45.

Средства клијената код банака, која се воде на рачунима за средства која се не користе (нераспоређена средства), а за које клијенти не поднесу захтев за отварање рачуна до 30. јуна 2004. године, банке су дужне да пренесу у буџет Републике Србије 1. јула 2004. године.

Са преношењем средстава из става 1. овог члана, банке су дужне да министарству надлежном за послове финансија доставе и податке о стању средстава за сваког клијента.

На захтев клијента из става 1. овог члана, министарство надлежно за послове финансија, пренеће средства на рачун тог клијента, ако се из документације коју достави том министарству, утврди да је реч о његовим средствима.

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењиваће се од 1. јуна 2004. године.